

Luonnos 20.3.2024

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti *muutetaan* Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (134/2023) 5 ja 10 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 21 ja 22 §, 23 §:n 4 momentti, 24 §:n 3 momentti, 27 §, 28 §:n 2 momentti, 30 §, 31 §:n 2 momentti ja 34 § sekä *lisätään* asetukseen uusi 24 a § seuraavasti:

5 §

Peruslohkon hallinnan tarkastaminen

Peruslohkon hallinta **voidaan** tarkastaa otokseen perustuvalla tarkastuksella, ristiintarkastuksella **tai muulla tavalla selvitettäväksi tulevissa tilanteissa**. Tuenhakijan tulee toimittaa sähköisesti toimivaltaiselle viranomaiselle pyydettyä asiakirjat, jotka osoittavat peruslohkon hallinnan omistuksen, vuokrauksen, lohkojen vastikkeettomaan hallintaan perustuvan sopimuksen tai kahdenvälisen vaihdon perusteella. Jos peruslohkon hallinnassa on epäselvyyttä, tarkastelu laajennetaan koskemaan maatilaa kaikkia peruslohkoja.

Hylätyn lohkon osalta ei ole hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa ja toimeenpanolain 20 §:ssä tarkoitettua hakemuksen muutos- ja perumismahdollisuutta.

10 §

Ympäristösopimuksia koskeva hallinnollinen tarkastus ja tarkastuskäynti

Toimeenpanolain 20 §:n 7 momentissa tarkoitettulla hallinnollisella tarkastuskäynnillä tarkastetaan hakemuksen osalta, joka koskee eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua ympäristösopimusta, tuen myöntämisen edellytysten täyttyminen, määritetään sopimusalueen rajat ja pinta-ala sekä otetaan alalta paikkaan sidotut valokuvat.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ympäristösopimusten käsittelyssä voidaan hallinnollisen tarkastuskäynnin **tai toimeenpanolain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua hallinnollisen tarkastuksen** perusteella:

- 1) **rajata hylätä** toimenpiteitä yksivuotisissa toimenpiteissä;
- 2) rajata, lisätä **tai määrittää alempaan arvoluokkaan** ympäristösopimukseen hyväksyttävää alaa
- 3) **rajata yksivuotiseen toimenpiteeseen hyväksyttävää alaa**;
- 4) hylätä koko ympäristösopimusta koskeva hakemus; tai
- 5) purkaa jo tehty ympäristösopimus.

Edellä **2 momentin** 2 kohdassa tarkoitettu hyväksyttävän alan rajaaminen haettua pienemmäksi ei aiheuta 21 §:n mukaista pinta-alaeroa ympäristösopimukseen, **perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja luonnonhaittakorvaukseen**. Mitä edellä säädetään, ei koske **ympäristösopimukseen, perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja luonnonhaittakorvaukseen** liittyviä hakemuksia, joissa hallinnollisessa tarkastuksessa tai valvonnassa

havaitaan jokin tukiehtojen laiminlyönti tai lohko ei ole tuenhakijan hallinnassa. Jos tila tai lohko on valittu valvontaan, 21 §:ää sovelletaan ympäristösopimuksen osalta kolmannesta sopimusvuodesta.

Jos ympäristösopimukseen tehdään 2 momentissa tarkoitettuja muutoksia, ympäristösopimuksesta perusteettomasti maksettu tuki peritään takaisin **sopimuskauden alusta siihen vuoteen, jolloin hallinnollinen tarkastuskäynti on tehty**, ilman 24 §:ssä säädettyä hallinnollista seuraamusta.

15 §

Valvottavien maatilojen määrä ja otoksen valinta

Paikan päällä tehtävään valvontaan valitaan **osittain pinta-alamonitoitavista tukijärjestelmistä sekä toimenpiteistä, joissa pinta-alamonitoitointia ei käytetä**, vähintään **0,1 yksi**-prosenttia maataloista. Valvontaotokseen valitaan maatiloja ensin satunnaisesti 20–50 prosentin osuus ja sen jälkeen painotetusti 50–80 prosentin osuus. Valvontaotoksen tulee kattaa **osittain pinta-alamonitoitavat toimenpiteet sekä toimenpiteet, joissa pinta-alamonitoitointia ei käytetä kaikki tukeen kuuluvat toimenpiteet**, mutta tarkastusten vähimmäismäärän tai painotetun ja satunnaisotannan suhteen ei tarvitse toteutua jokaisen toimenpiteen osalta.

16 §

Paikan päällä tehtävä valvonta

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan **valvontahetkellä tarkastettavissa olevien** tukiehtojen ja vähimmäistason vaatimusten noudattaminen **tarkastettavan tuen osalta**. Jos toimenpidettä ei voida miltään osin tarkastaa tarkastushetkellä, toimenpiteen toteuttaminen voidaan **tarvittaessa** todentaa uusintakäynnillä tai tuenhakijan toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. **Jos kasvulohkoa koskevaa Euroopan unionin suorista viljelijäetuista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua maataloustoiminnan vaatimusta ei voida tarkastaa tarkastushetkellä, vaatimus on todennettava paikkaan sidotulla valokuvalla.** Tuenhakijan tulee toimittaa valvonnan jälkeen paikkaan sidottu valokuva toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Paikan päällä tehtävässä valvonnassa voidaan tarkastaa tukiehtoihin ja vähimmäistason vaatimukseen liittyviä asiakirjoja tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

21 §

Tukeen oikeuttamaton pinta-ala

Hallinnollisessa tarkastuksessa, pinta-alamonitoitinnassa tai paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan tukeen oikeuttava pinta-ala. Haetun ja hyväksytyyn pinta-alan välistä pinta-alaeroa aiheuttavat:

- 1) alat, jotka eivät täytä maatalousmaan edellytyksiä;
- 2) alat, joilla ei ole noudatettu **maataloustoiminnan vaatimuksia joilla ei ole maataloustoimintaa**;
- 3) alat, jotka eivät ole tuenhakijan hallinnassa;
- 4) alat, jotka on ilmoitettu tukihakemuksessa liian suurena;
- 5) alat, joilla ei ole noudatettu tuen, toimenpiteen tai ympäristösopimuksen ehtoa tai vähimmäistason vaatimusta taikka hampun viljelyyn liittyvää ehtoa;
- 6) alat, jotka ovat pinta-alamonitoitinnin tulosten mukaan virheellisiä;
- 7) alat, joissa tukeen liittyvä pinta-ala koskeva enimmäisrajoite ylittyy valvonnassa tai ristiintarkastuksessa todetun perusteella;

8) alat, jotka eivät muuten täytä tuen, toimenpiteen tai ympäristösopimuksen myöntämisen tai maksamisen ehtoja.

Jos kasvulohkolla todetaan muun kasvilajiryhmän kasvi kuin tuenhakijan tukihakemuksessa ilmoittama, kasvulohko hylätään niiden kasvilajiryhmien osalta, joissa havaittu kasvi ei ole tukikelpoinen.

Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (78/2023) 26 §:ssä tarkoitetusta turvepeltojen nurmia koskevasta lohko kohtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta kasvulohkolle, jos viljavuustutkimus ei ole osoittanut peruslohkon maalajin olevan turvemaata. Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:ssä tarkoitetusta kiertotalouden edistämistä koskevasta lohko kohtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta, jos mainitun asetuksen 24 §:n 6 momentissa tarkoitetut asiakirjat eivät vastaa ilmoitettuja tietoja tai korvauksen ehtoja tai asiakirjoja ei toimiteta. Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 31 §:ssä tarkoitetusta lintupeltoja koskevasta lohko kohtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta, jos hallinnollisessa tarkastuksessa vaadittavat dokumentit eivät vastaa ilmoitettuja tietoja tai korvauksen ehtoja. Ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:ssä tarkoitetusta valumavesien hallintaa koskevasta lohko kohtaisesta toimenpidettä ei makseta ympäristökorvausta, jos:

- 1) lohko ei sijaitse happamalla sulfaattimaalla;
- 2) se ei ole maalajiltaan turvetta;
- 3) toimenpidettä ei ole toteutettu alalla, jolla on toteutettu ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (235/2015) 21 §:ssä tarkoitettua toimenpidettä; tai
- 4) ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:n 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat eivät vastaa ilmoitettuja tietoja tai korvauksen ehtoja tai asiakirjoja ei toimiteta.

Jos pinta-alojen yleisasetuksen 6 §:ssä tarkoitettuja kasvinviljelyyn liittyviä korjuu- ja markkinakelpoista satoa koskevia vaatimuksia ei ole noudatettu, kasvulohkosta maksettavaa tukea vähennetään 50 tai 100 prosenttia laiminlyönnin vakavuudesta ja laajuudesta riippuen.

Alat, joilla todetaan tukihakemuksessa ilmoittamatonta hampppua, hylätään.

22 §

Perus- ja kasvulohkon pinta-alan määrittäminen

Tukeen oikeuttava pinta-ala voidaan määrittää kaikissa tukihakemuksen käsittelyn vaiheissa.

~~Perus- ja kasvulohkon pinta-ala voidaan määrittää paikan päällä tehtävässä valvonnassa, pinta-alojen ristiintarkastukseen liittyvän tarkastuskäynnin yhteydessä tai laadunarviointiasetuksen 3–5 artiklassa tarkoitetussa laadunarvioinnissa.~~

Perus- ja kasvulohkon pinta-ala määritetään, kun ilmakuvalla on erotettavissa alaa, joka ei ole maatalousmaata. Jos muuta kuin maatalousmaata oleva alue ei ole erotettavissa ilmakuvalla, perus- ja kasvulohkon pinta-alasta vähennetään 0,01 hehtaaria olevat ja sitä isommat alueet. Yksittäisiä alle 0,01 hehtaarin alueita ei lasketa yhteen. Pysyvät rakennelmat kuitenkin poistetaan perus- ja kasvulohkon alasta, vaikka niiden ala on alle 0,01 hehtaaria.

Kasvulohkon pinta-ala määritetään 2 momentissa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi, jos paikkatietoperusteisessa hakemuksessa ilmoitettu kasvulohkon pinta-ala tai kasvulohkojen välinen raja on virheellinen. ~~Paikkatietoperusteisessa hakemuksessa~~ Ilmoitettu kasvulohko voidaan jakaa kahteen tai useampaan kasvulohkoon, jos ~~paikan päällä tehtävässä~~ valvonnassa todetaan, että maatalousmaata tai maataloustoimintaa koskevat edellytykset taikka muu haettuun tukeen liittyvä tukiehto tai vähimmäisvaatimus ei täyty tai kasvi ei ole ilmoitetun mukainen koko kasvulohkolla. ~~Pinta-alojen~~

~~ristiintarkastuksessa kasvulohko voidaan jakaa kahteen tai useampaan kasvulohkoon, jos kasvi ei ole ilmoitetun mukainen koko lohkolla.~~

Perus- ja kasvulohkon pinta-alan määrittämisessä sovelletaan mitä pinta-alojen yleisasetuksen 20–25 §:ssä säädetään.

Perus- ja kasvulohkon pinta-alan mittaus tehdään karttaohjelmalla digitaalisesta kartta-aineistosta tai GPS-laitteella. Digitaalisella kartta-aineistolla tarkoitetaan peltolohkorekisterin digitoituja karttoja tai muuta ruokahallinnon tietovarannon ilmakehän- tai satelliittiaineistoa.

Mittalaitteen mittapoikkeamaa ei käytetä ~~paikan päällä tehtävässä valvonnassa eikä pinta-alojen ristiintarkastukseen liittyvien tarkastuskäyntien yhteydessä~~ silloin, kun ilmoitetulla kasvulohkolla todetaan alaa, joka ei ole maatalousmaata tai jolla ei ole maataloustoimintaa kyseisenä vuonna. Muissa tapauksissa mittapoikkeamaa voidaan käyttää. Mittapoikkeamaa käytetään myös, kun peruslohkon pinta-alaa vähennetään peltolohkorekisterin päivittämisen yhteydessä ilman tarkastuskäyntiä. Mittapoikkeama lasketaan mitatusta pinta-alasta. Mittapoikkeama voi olla enintään 1,0 metriä kerrottuna lohkon ympärysmittalla, mutta kuitenkin enintään yksi hehtaari.

23 §

Vähennysten ja seuraamusten laskentaperusteet

 Jos tuen haetun kokonaispinta-alan ja ~~pinta-aloja koskevan ristiintarkastuksen tai paikan päällä tehtävän valvonnan tuloksena~~ tukeen hyväksytyn kokonaispinta-alan välinen erotus on enintään 0,10 hehtaaria, tuen laskennassa käytetään haettua pinta-alaa. ~~Edellä olevaa ei sovelleta pinta-alamonitoroinnissa virheelliseksi todettuihin lohkoihin.~~

24 §

Vähennykset ja seuraamukset tukeen oikeuttamattoman pinta-alan perusteella

 Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 3 artiklaa sovelletaan aikaisempien vuosien pinta-alamonitoroinnin tuloksista riippumatta, jos ~~paikan päällä tehtävässä valvonnassa tai pinta-aloja koskevassa ristiintarkastuksessa toimivaltainen viranomainen toteaa maastohavaintojen perusteella todetaan~~, että ala ei ole maatalousmaata.

24 a §

Tukiehtojen laiminlyönnistä annettava huomautus

Valvonnassa havaitusta vähäisestä tukiehdon noudattamatta jättämisestä tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

27 §

Ympäristösopimusten tukiehtojen laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Jos ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen ~~(78/2023)~~ 36 §:n mukaiset lohko-kohtaiset muistiinpanot puuttuvat kokonaan, maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan

ympäristösopimuksen perusteella maksettavaan korvaukseen sovelletaan 25 prosentin vähennystä. Jos lohkokohtaisissa muistiinpanoissa on osittaisia **laiminlyönnejä puutteita**, vähennetään ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta laiminlyönnin arvion perusteella 10 tai 20 prosenttia. Jos lohkokohtaisissa muistiinpanoissa on vähäinen **laiminlyönti puute**, voidaan antaa huomautus.

Jos vaadittuja hoitotoimenpiteitä ei ole toteutettu kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen mukaisesti tai hoidosta ei ole pidetty kirjaa, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvioinnin perusteella 20, 40, 60, 80 tai 100 prosenttia. Jos laiminlyönti on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Jos maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen toimenpiteen ehto ei täyty ja laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään 20 prosenttia. Jos laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan ja se on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

28 §

Eköjärjestelmätuen tukiehtojen laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Jos tuenhakija ilmoittaa pysyvän nurmen alaa talviaikaista kasvipeitettä koskevaan eköjärjestelmään ja jos tuenhakija vähentää pysyvän nurmen alaa maatilallaan sinä aikana, jona hän sitoutuu talviaikaista kasvipeitettä koskevaan eköjärjestelmään eikä pysyvän nurmen ala kuulu talviaikaista kasvipeitettä koskevan toimenpiteen mukaiseen haettuun alaan, vähennetään talviaikaista kasvipeitettä koskevan toimenpiteen tukea 20 prosenttia. **Jos laiminlyönti on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.**

30 §

Ympäristökorvauksen Ympäristösitoumuksen, ympäristösopimuksen ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Ympäristösitoumuksen maatilakohtaisia vähimmäistason vaatimuksia ovat:

- 1) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) ~~7~~, 9 tai ~~10~~, ~~12~~ §;
- 2) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 7 §, 12 §:n 2 momentti, 14 §:n 1–4 momentti tai 17 §:n 1 momentti; tai
- 3) luonnonsuojelulain ~~(1096/1996)~~ ~~29~~ § (9/2023) 64 §.

Ympäristösopimuksen maatilakohtaisia vähimmäistason vaatimuksia ovat:

- 1) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §;
- 2) luonnonsuojelulain 64 §.

Muut kuin 1 momentissa mainitut ympäristökorvauksen vähimmäistason vaatimukset ovat lohkokohtaisia vaatimuksia. Lohkokohtaisen vaatimuksen laiminlyöntiin sovelletaan 24 §:n mukaisia vähennyksiä ja seuraamuksia. Jos lohkokohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maatilakohtaisia vähimmäistason vaatimuksia ovat eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) 5 §, 7 §:n 1 ja 5–8 momentti, 8, ~~10 §:n 7 momentti~~, 11, 12, 15 tai 16 §. Muut kuin edellä

mainitut luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason vaatimukset ovat lohkokohtaisia vaatimuksia. Lohkokohtaisen vaatimuksen laiminlyöntiin sovelletaan 24 §:n mukaisia vähennyksiä ja seuraamuksia. Jos lohkokohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Jos **ympäristökorvauksen ympäristösitoumuksen, ympäristösopimuksen** tai luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason maatilakohtaista vaatimusta on laiminlyöty, sovelletaan laiminlyönnin arvion perusteella 10, 20, 30, 40 tai 50 prosentin vähennystä kutakin laiminlyötyä vähimmäistason vaatimusta kohden. Jos **ympäristökorvauksen ympäristösitoumuksen, ympäristösopimuksen** tai luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

Jos luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevaa vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu, arvioidaan noudattamatta jättämisen vakavuus, laajuus ja pysyvyys ja näistä korkein arvio määrittää sovellettavan vähennyksen. Luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta maksettavaa korvausta vähennetään vähimmäistason laiminlyönnin perusteella 20, 30, 40 tai 50 prosenttia. Jos laiminlyönnin arvion perusteella tuen vähennys on yli 50 prosenttia, luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvausta ei makseta.

31 §

Eköjärjestelmätuen vähimmäistason laiminlyönnistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

Jos tuenhakija ei ole noudattanut Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:ää, joka on talviaikaista kasvipeitettä koskevan eköjärjestelmän vähimmäistason vaatimuksena, talviaikaisen kasvipeitteen toimenpiteen tukea vähennetään 20 prosenttia. **Jos vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.**

34 §

Vähennykset ja seuraamukset alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevissa ympäristösopimuksissa

Jos ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 52 §:n mukaiset muistiinpanot alkuperäiskasvilajikkeen ylläpidosta puuttuvat kokonaan, alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella **kyseisestä ylläpidettävästä kasvilajikkeesta** maksettavaan korvaukseen sovelletaan 25 prosentin vähennystä. Jos edellä mainituissa muistiinpanoissa on osittaisia puutteita, ympäristösopimuksen perusteella **kyseisestä ylläpidettävästä alkuperäiskasvilajikkeesta** maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvion perusteella 10 tai 20 prosenttia. Jos muistiinpanoissa on vähäinen puute, voidaan antaa huomautus.

Jos maatilalla ei ole tarpeellista määrää alkuperäiskasvilajikkeen siementä eikä siihen ole erityistä syytä, alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvion perusteella 50–100 prosenttia **sen alkuperäiskasvilajikkeen osalta, jota laiminlyönti koskee. Jos valvonnassa havaitaan tietyn alkuperäiskasvilajikkeen ylläpidossa useampi laiminlyönti, seuraamusprosentit lasketaan yhteen.** Jos maatilalla ei ole lainkaan alkuperäiskasvilajikkeen siementä, korvausta ei makseta **kyseisestä ylläpidettävästä alkuperäiskasvilajikkeesta.**

Tämä asetus tulee voimaan xx päivänä xx kuuta 2024.

Helsingissä x.x.2024

Maa- ja metsätalousministeri

Neuvotteleva virkamies